

ZÁPISNICA 5. Výročné stretnutie

v rámci Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu 2014-2021

Dátum:

15. jún 2022

Miesto konania:

Žilina, Château Gbeľany

Program:

11:00 – 11:05	Otvorenie výročného stretnutia - Národný kontaktný bod (ďalej len "NKB"), zástupcovia prispievateľských štátov (donori)
11:05 – 11:20	Návrh Strategickkej správy za rok 2021 (NKB, donori)
11:20 – 12:30	Aktuálny stav v systéme riadenia a kontroly, vrátane nezrovnalostí a sťažností (NKB, Orgán auditu, Certifikačný orgán)
12:30 – 12:50	Aktuálny stav implementácie programov na Slovensku a zhodnotenie rizík (NKB a správcovia programov a donori)
12:50 – 13:00	Bilaterálna spolupráca na programovej a národnej úrovni (správcovia programov, NKB and donori)
13:00 – 13:10	Komunikácia (NKB)
13:10 – 13:15	Záver stretnutia

Úvod

Cieľom 5. Výročného stretnutia bolo zhodnotiť doterajší pokrok v implementácii programov v rámci Grantov EHP a Nórska 2014-2021 na Slovensku, ako aj preskúmanie a schválenie Strategickkej správy za rok 2021.

Zhrnutie

Otvorenie rokovania

Zástupca NKB a zástupcovia donorských štátov predniesli krátky úvodný prejav. Na stretnutí sa predstavili noví zástupcovia Misie Lichtenštajnského kniežatstva pri EÚ a Ministerstva zahraničných vecí Islandu, zodpovední za Granty EHP a Nórska. NKB privítal všetkých účastníkov na 5. Výročnom stretnutí v Žiline, ktoré sa po 2 rokoch online stretnutí konalo osobne. Ministerstvo zahraničných vecí Nórska ocenilo pokrok dosiahnutý od ostatného Výročného stretnutia a to vo všetkých programoch realizovaných na Slovensku. Zástupca Misie Lichtenštajnského kniežatstva pri EÚ zdôraznil záujem Lichtenštajnska o Slovensko, ako prioritného partnera. Zástupca Ministerstva zahraničných vecí Islandu poďakoval za doterajšiu dobre odvedenú prácu pri realizácii programov a projektov. Nórsky veľvyslanec zdôraznil, že väčšina projektov realizovaných na Slovensku funguje veľmi dobre a finančné prostriedky sa využívajú veľmi efektívne. Nórsky veľvyslanec taktiež informoval, že toto je jeho posledné výročné stretnutie vo funkcii veľvyslanca Nórskeho kráľovstva na Slovensku. Všetci zástupcovia donorských štátov uvítali možnosť navštíviť projekty realizované v Žilinskom kraji a osobne sa oboznámiť s čiastkovými výsledkami projektov.

Návrh Strategickkej správy za rok 2021

Donori považujú Strategickú správu za rok 2021 za veľmi kvalitnú a dobre reprezentujúcu súčasný stav programov a bilaterálnej spolupráce. Donori vyzvali, aby sa aj naďalej uvádzali relevantné a užitočné poznatky o politickom, ekonomickom a sociálnom vývoji na Slovensku, ktoré sú relevantné pre jednotlivé programy a ktoré sa udiali počas sledovaného obdobia. Donori ocenili, že ich minuloročné odporúčania k strategickkej správe boli zohľadnené. Pokiaľ ide o výsledky projektov, donori konštatovali, že doteraz nebolo dosiahnutých a oznámených veľa výsledkov. V nasledujúcej strategickkej správe by donori chceli vidieť aktívny odkaz na rámce výsledkov a ukazovatele s dôrazom na tie, ktoré by NKB mohol chcieť zdôrazniť. Donori vyzvali NKB, aby zvážil načasovanie plánovaných strednodobých evaluácií programov ((v roku 2022 ("Klíma") a v roku 2023 ("Domáce a rodovo

podmienené násilie", "Kultúra" a "Dobrá správa vecí verejných")) s ohľadom na to, ako napredujú. Donori formálne schválili Strategickú správu za rok 2021.

Stav systémov riadenia a kontroly, vrátane nezrovnalostí a sťažností

NKB informoval donorov o dvoch aktualizáciách Interného manuálu NKB od začiatku roka 2022. V súčasnosti je platná verzia č. 7. Zmeny vykonané v internom manuáli neboli zásadné, ale prevažne technické.

Orgán auditu stručne informoval o vykonaní dvoch systémových auditov v roku 2021. Prvý audit na úrovni Úradu pre nezrovnalosti a druhý na úrovni Správcu programu (ďalej len "SP") – Ministerstvo životného prostredia SR. V prvom polroku 2022 začali systémové audity na úrovni Výskumnej agentúry, NKB a SP - obe z Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI SR).

Certifikačný orgán informoval o aktualizácii systému financovania a finančného riadenia Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu 2014 - 2021 na verziu 3.0 v roku 2021 a o výsledkoch certifikačných overovaní vykonaných na úrovni NKB a SP. Certifikačný orgán tiež predstavil kumulatívny prehľad čerpania finančných prostriedkov Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu 2014 - 2021 na Slovensku. Orgán pre nezrovnalosti informoval, že v roku 2021 neboli na Úrad pre finančný mechanizmus (ďalej len ÚFM) nahlásené žiadne nezrovnalosti, nakoľko spadali do režimu výnimiek podľa čl. 12 ods. 5 Nariadenia. K 31. marcu 2022 bolo na ÚFM nahlásených päť nezrovnalostí podľa článku 12.5.2 Nariadení, tri na úrovni SP a dve na úrovni Prijímateľov.

Donori pripomenuli dôležitosť realistických prognóz čerpania a poznamenali, že vo viacerých programoch existuje veľký rozdiel medzi čerpanou a vzniknutou čiastkou. Donori tiež zdôraznili dôležitosť monitorovania a sledovania nezrovnalostí a prístup nulovej tolerancie korupcie v rámci grantov.

Pokrok programov a hodnotenie rizík

SP predstavili aktuálny stav v jednotlivých programoch. SP "Kultúra" uviedol, že niektoré projekty majú problémy s verejným obstarávaním, v niektorých projektoch sú oneskorenia pri stavebných prácach a, že viaceré projekty v rámci programu budú potrebovať predĺženie obdobia oprávnenosti. Donori ocenili silnú bilaterálnu spoluprácu na úrovni projektov a skutočnosť, že projekty v rámci tohto programu sa realizujú s partnermi zo všetkých troch donorských krajín. V rámci programu "Dobrá správa vecí verejných", SP vyzdvihol dobrú spoluprácu s donorskými programovými a projektovými partnermi a informoval, že spolupráca s ukrajinskými partnermi naďalej pokračuje. Donori ocenili úsilie o čo najväčšiu mieru realizácie plánovaných činností a zmiernenie vplyvu ruskej invázie na Ukrajinu na implementáciu tohto programu. Ocenili tiež úsilie a odhodlanie ukrajinských partnerov pokračovať v realizácii projektov napriek všetkým negatívnym okolnostiam. Pokiaľ ide o program "Miestny rozvoj a inklúzia", SP informoval o preddefinovanom projekte realizovanom Štátnym pedagogickým ústavom a o projektoch podporených v rámci výziev. Donori ocenili, že väčšina projektov sa už začala realizovať. V rámci programu "Domáce a rodovo podmienené násilie", SP poskytol informácie o preddefinovanom projekte realizovanom Inštitútom pre výskum práce a rodiny a informoval o úspešných rokovaniach s Ministerstvom spravodlivosti SR o príprave nového preddefinovaného projektu "Centrum sexuálneho násillia v Bratislave". Tento preddefinovaný projekt však nebude možné zrealizovať do konca apríla 2024. V tomto konkrétnom projekte požiadala SP donorov o predĺženie doby realizácie.

SP "Klíma" vyzdvihol veľmi dobrú bilaterálnu spoluprácu na programovej, ako aj projektovej úrovni a informoval o výraznom náraste cien stavebných materiálov na trhu, ktorý ohrozuje úspešnú realizáciu všetkých projektov. Jeden z realizátorov projektu, mesto Košice, sa práve z tohto dôvodu rozhodol odstúpiť od projektovej zmluvy. Donori ocenili vysoký počet projektov realizovaných v spolupráci s donorskými projektovými partnermi.

SP "Podnikanie a inovácie" informoval, že posledná veľká výzva na predkladanie návrhov v rámci vzdelávacieho komponentu bude uzavretá koncom júna 2022. Donori ocenili spoluprácu s organizáciou Innovation Norway a ďalšími donorskými partnermi. Ďalej sa donori pýtali SP na meškanie programu. Podľa vyjadrenia SP bola hlavným dôvodom meškania pandémie COVID-19, ale situácia je v súčasnosti stabilizovaná a program napreduje dobre.

Počas diskusie o programoch donori oznámili, že niekoľko prijímajúcich štátov oficiálne požiadalo o predĺženie obdobia oprávnenosti čerpania. Žiadosti sa riešia na úrovni Výboru pre finančný mechanizmus a v súčasnosti sa posudzujú. Donori potvrdili, že konečný dátum oprávnenosti je stále 30. apríl 2024 a rozhodnutie o predĺžení obdobia oprávnenosti by sa malo prijať začiatkom jesene 2022.

Pokiaľ ide o MIRRI SR ako Správcu 4 programov, NKB konštatoval, že v programoch momentálne nie je skoro žiadne omeškanie a stav, ktorý bol reportovaný na úrovni projektov je veľmi blízko tomu, čo sa minulo aj na projektovej úrovni. NKB poukázal na to, že SP je v súčasnosti v situácii, v akej nebol nikdy predtým. Podľa NKB musí SP vyvíjať enormný tlak a neustále využívať monitorovacie nástroje na to, aby zabezpečil, že Prijímatelia budú pokračovať v realizácii projektov a čerpaní projektových grantov. Je to obzvlášť časté v prípade prijímateľov z verejného sektora. Nízka ochota mnohých Prijímateľov realizovať projekt je problémom, ktorý pretrváva od začiatku pandémie COVID-19. Preto SP MIRRI SR začal s monitorovaním najrizikovejších projektov, ktoré je spojené aj s finančnými kontrolami na mieste. Zástupca NKB vyjadril veľkú spokojnosť s prácou, ktorú vykonáva oddelenie strategických činností grantov a oddelenie správy programov zodpovedné za prevádzku programov. NKB tiež informoval, že oddelenie finančného riadenia grantov bolo v minulom roku značne personálne poddimenzované. Medzitým bol tím posilnený na šesť finančných manažérov a dobehol takmer všetky meškania.

NKB tiež vyzdvihol výbornú spoluprácu s ÚFM a ocenil jeho flexibilný prístup. Ako príklad tejto výbornej spolupráce bola uvedená rýchla reakcia ÚFM, donorov a Nórskeho barentsovhov sekretariátu pri prevode finančných prostriedkov na humanitárnu pomoc Ukrajine. NKB ocenil aj spoluprácu s donorskými programovými partnermi, medzinárodnými partnerskými organizáciami a Nórsnym veľvyslanectvom v Bratislave. Pokiaľ ide o program 'Klíma', NKB ocenil dobrú prácu, ktorú v tomto programe odvedol SP. NKB taktiež uviedol, že si je vedomý problému zvyšovania cien. NKB informoval, že zaslal SP list od donorov, týkajúci sa možnosti poskytnutia dodatočných grantov na už schválené projekty. Pokiaľ ide o program "Obchod a inovácie", zástupca NKB uviedol, že v tomto programe je stále čo zlepšovať. Odporúča vrátiť sa k návrhu NKB z mája 2021 a zistiť, či niektoré z návrhov môžu byť ešte relevantné, aby pomohli SP úspešne dokončiť realizáciu programu. NKB poukázal na to, že o prípadnom prerozdelení zdrojov by sa malo diskutovať veľmi skoro, ale absorpčné kapacity iných programov sú tiež obmedzené a akékoľvek prerozdelenie zdrojov by sa malo posudzovať spolu s predĺžením termínu oprávnenosti po apríli 2024.

Na záver NFP odporučil zavedenie flexibilnejšieho systému pre nadchádzajúce programové obdobie, keďže skupina odhodlaných a angažovaných Prijímateľov je v súčasnosti oveľa menšia ako v minulosti. Je to dôležité najmä v súvislosti s obrovskými finančnými zdrojmi, ktoré na Slovensko v nasledujúcom období prichádzajú z EÚ.

Zástupca ÚFM poskytol stručné zhrnutie implementácie Fondu pre aktívne občianstvo, programu Sociálny dialóg - dôstojná práca, Fondu pre zamestnanosť mladých ľudí a Fondu pre regionálnu spoluprácu.

Bilaterálna spolupráca v rámci programov a národnej úrovni

NKB informoval o aktuálnom stave implementácie Fondu pre bilaterálne vzťahy a uviedol, že fond bol veľmi ovplyvnený pandemiou COVID-19. NKB poskytol informácie o iniciatívach predložených a realizovaných v rámci cielej výzvy na predkladanie návrhov na on-line aktivity, vyhlásenej v roku 2021. Zástupca NKB stručne informoval o príprave preddefinovanej bilaterálnej iniciatívy „Znižovanie rodových mzdových rozdielov“, ktorú realizuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR v spolupráci s islandským partnerom Riaditeľstvo pre rovnosť na Islande. NKB taktiež informoval o bilaterálnej preddefinovanej iniciatíve Nadácie otvorenej spoločnosti. Ďalej NKB poskytol informácie o novej preddefinovanej iniciatíve Migračného úradu MV SR, ktorá by sa mala realizovať v spolupráci s partnermi z Lichtenštajnska a Nórska. NKB informoval o pláne zorganizovať na jeseň 2022 zasadnutie Spoločného výboru pre bilaterálny fond, na ktorom sa bude diskutovať o ďalších krokoch v rámci Fondu pre bilaterálne vzťahy.

Donori ocenili prácu v rámci bilaterálnych vzťahov a rýchlu reakciu NKB na situáciu na Ukrajine. Výbornú spoluprácu potvrdilo aj Nórske veľvyslanectvo v Bratislave. Lichtenštajnsko potvrdilo potrebu navrhnuť konkrétnu preddefinovanú iniciatívu, ktorú by Lichtenštajnsko realizovalo v rámci Fondu pre bilaterálne vzťahy. Ich cieľom je vypracovať návrh iniciatívy do konca roka 2022. Island ďalej ocenil, že v súčasnosti sa pripravuje bilaterálna iniciatíva „Znižovanie rozdielov v odmeňovaní žien a mužov“.

Komunikácia

Donori pochválili NKB za jeho skvelú prácu v oblasti komunikácie a informovali, že schválením strategickkej správy bola prijatá aj aktualizovaná komunikačná stratégia.

NKB a Veľvyslanectvo Nórskeho kráľovstva v Bratislave pripravili vzdelávaciu kampaň "Spoznajte Granty EHP a Nórska" spojenú so súťažou, ktorá je považovaná za publicitnú aktivitu NKB realizovanú v polovici súčasného programového obdobia. Kampaň bola spustená 17. mája 2022 a bola propagovaná na sociálnych sieťach a zameriavala sa na informácie o grantoch a donorských štátoch. Spoločný dosah tejto kampane na sociálnych

sieťach bol takmer 100 000 ľudí, preto možno kampaň považovať za veľmi úspešnú. Ceny do súťaže venovalo Veľvyslanectvo Nórskeho kráľovstva v Bratislave.

Poznámka: Žrebovanie výhercov sa uskutočnilo počas tlačovej konferencie J. E. veľvyslanca Nórskeho kráľovstva na Slovensku a Ministerky investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, dňa 17. júna 2022.

Závery a záverečné postrehy

Donori informovali, že sa už začali rokovania s EÚ o budúcom programovom období. Donori uvítajú akékoľvek rady a nápady na zlepšenie v nasledujúcom programovom období. NKB poznamenal, že rozhodnutie donorov o predĺžení obdobia oprávnenosti je pre všetkých veľmi dôležité a NKB ho bude očakávať začiatkom jesene 2022. Na záver donori poďakovali za zorganizovanie výročného stretnutia a za možnosť navštíviť projekty priamo na mieste.

Prijaté rozhodnutia:

- Donori schválili Strategickú správu za rok 2021 pre Finančný mechanizmus EHP a Nórsky finančný mechanizmus 2014 - 2021;
- Donori prijali aktualizovanú komunikačnú stratégiu vo verzii 1.5.